

Straffelejren (anmeldt af Flemming Skadhauge)

I dette nyhedsbrev vil vi alene beskæftige os med en at anmelde en gigantisk bog på 640 sider. Det er et pragtfuldt værk, som er væsentligt for os alle i almindelighed og for fængselsfolk i særdeleshed. Den er så spændende og oplysende, at man har meget svært ved at lægge den fra sig!

Bogen er skrevet af museumsoverinspektør Henrik Skov Kristensen, leder af Frøslevlejrens Museum. Frøslevlejren, tæt ved den tyske grænse, blev bygget i sommeren 1944 af den tyske besættelsesmagt og taget i brug i august 1944, hvor ca. 750 fanger blev overført dertil fra Horserød. En halv snes funktionærer fulgte med under ledelse af vicefængselsinspektør Cuno Gjerstrup. De blev placeret uden for lejren under navnet "Den danske Forvaltning i Frøslevlejren". De var underlagt Direktoratet for Fængselsvæsenet, men inde i lejren havde de ingen beføjelser; her herskede den tyske lejrkommandant efter tyske forskrifter for koncentrationslejre – dog i en noget mere human form.

I april 1945 var der ca. 5.500 danske fanger bag pigtråden, men ved tyskernes kapitulation den 5. maj 1945 "byttede man plads". De danske fanger forlod lejren straks. En del af de internerede modstandsfolk blev dog i lejren – nu som lejrledelse og vogtere af bl.a. de tyske vagter samt de mange tyske kollaboratører, Hipo-folk, SS-folk, stikkere, værnemagere og rigtig mange fra det tyske mindretal i Sønderjylland, der i løbet af få dage ankom til lejren. Der var primært tale om personer, der havde gjort tjeneste i tysk uniform. Frøslevlejren blev omdøbt til Fårhuslejren og husede i løbet af få uger atter op mod 5.000 internerede! Den største fangelejr/fængsel på dansk grund nogensinde! Fængselsvæsenet havde det totale ansvar helt frem til Fårhuslejrens lukning i oktober 1949.

Henrik Skov Kristensen skriver selv i indledningen: "Fårhuslejren er et kontroversielt og omdiskuteret emne, som der er knyttet mange følelser til. Det kontroversielle består ikke mindst deri, at lejrområdet har dobbelt symbolværdi: For den danske befolkning i almindelighed er Frøslevlejren et stærkt symbol på tysk besættelse og dansk modstand, medens Fårhuslejren for "taberne" efter den 2. verdenskrig er et tilsvarende stærkt symbol på et uretfærdigt retsopgør".

Bogen bør give anledning til debat og selvransagelse over retsopgørets første kaotiske periode.

Beskrivelserne af forholdene og dagliglivet i lejren levendegøres af de mange ofte meget farverige og spændende fangejournaler og skæbnefortællinger. For fængselsfolk, der har kendt Cuno Gjerstrup, og dem er der endnu mange af, er hans skrivelser en fryd at læse i det karakteristiske "Gjerstrup-sprog".

Bogen er spækket med mange hidtil ukendte fotos. Alt i alt er det en spændende bog, som er næsten lige så fængslende som en god krimi!

Bogen kan varmt anbefales! Måske som en idé til en julegave til dig selv eller en interesseret ven? Fængselshistorisk Selskab har sikret sig et antal eksemplarer, som kan købes for 300 kr. ekskl. forsendelse ved henvendelse til Torben Rasmussen.

Find mange flere flotte anmeldelser af bogen ved at Google "Straffelejren".

Første oplag blev udsolgt på rekordtid, og bogen er netop genudkommet for anden gang fra forlaget.

